

ת"פ 52892/12/12 - מדינת ישראל נגד נ' ד' ו'

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 52892-12-12 מדינת ישראל נ' ו'(אחר/נוסף)

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מדינת ישראל

נגד
נ' ד' ו' ע"י עו"ד יאיר נהוראי

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בשתי עבירות של מעשה מגונה, מספר עבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות ובעבירה אחת של הפרעה לשוטר. ואלו עובדות כתב האישום:

ביום 20.12.12 בשעות הבוקר הסתובב הנאשם בכיכר ספרא בירושלים. במקום ניגש הנאשם אל אישה שהיתה במקום, תפס את ישבנה בידיו למשך מספר שניות וכאשר החלה האשה לצרוח עזב אותה.

לאחר מכן ניגש הנאשם לנערה אחרת אשר היתה במקום ושלח את ידו לעבר מפשעתה למשך מספר שניות, עד שזו ברח ממנו.

הנאשם נעצר במקום על ידי שוטרים ולאחר מכן נלקח בניידת משטרה לבית החולים "כפר שאול" לצורך בדיקה פסיכיאטרית.

במהלך הנסיעה ניסה הנאשם לנשוק שוטר מתנדב, אך הפסיק כאשר המתנדב הסיט את ראשו. בחדר ההמתנה בבית החולים תקף הנאשם באגרופיו שוטר מתנדב, השתולל והכה באגרופיו שוטרים אשר ריסנו אותו, ניסה לזרוק כיסא על אחד השוטרים וכן השליך פח אשפה לעברם.

בשל השתוללותו של הנאשם נדרשו השוטרים להזעיק תגבורת ורופאה בבית החולים הזריקה לו חומר הרגעה. כעשרים דקות לאחר קבלת הזריקה חזר הנאשם להשתולל, ברח לעבר אחת המחלקות ונרגע רק לאחר שהוזרק לו חומר הרגעה פעם נוספת.

בשל מעשיו של הנאשם נחבלה השוטרת המתנדבת בידה וברגלה, שוטר אחד נפגע בפניו ושוטר מתנדב נפגע בידיו.

להשלמת התמונה אוסיף, כי הנאשם הודה בכתב האישום ככתבו וכלשונו, ללא כל תיקון בעובדות כתב האישום וללא כל הסכמה עונשית מצד המאשימה.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה סברה כי יש לקבוע בגין מעשיו של הנאשם מספר מתחמי ענישה נפרדים - מתחם נפרד לכל נפגעת מעשה מגונה ומתחם נפרד לגבי כל אחד מהשוטרים. בטעוניה שמה דגש על הפגיעה בקרבנות המעשים המגונים ובשוטרים ועל עברו הפלילי של הנאשם והעובדה שהמעשים נעשו תחת השפעת סמים.

ב"כ הנאשם שם דגש על כך שהרקע לעבירות הוא מצב נפשי חריג של הנאשם וכן צריכת סמים על ידו. כן הפנה להליך השיקומי אותו עבר הנאשם, כפי שפורט בתסקירי שירות המבחן. לאור אלה ביקש להמנע מהשתתף מאסר בפועל.

מתחם העונש ההולם - עבירות המין

הנאשם נגע בישבנה של אישה אחת למשך מספר שניות והרפה ממנה לכשעקקה. מיד לאחר מכן שלח ידו לעבר מפשעתה של נערה והרפה ממנה לכשזו ברחצה. המעשים נעשו בשעת בוקר במקום הומה אדם.

חומרת מעשיו הנאשם ברורה. זהותן של קרבנות העבירה אינה ידועה, ועל כן לא ידוע מה השפעת המעשה עליהן אך ברור, כי המעשים פגעו בכבודן של הקרבנות ובגופן - ובעיקר בתחושת הבטחון האישי שלהן. עם זאת, מבלי להקל ראש במעשים, הם ארכו שניות בודדות והנאשם הרפה מן הנפגעות מיד כאשר גילו התנגדות למעשיו.

לפיכך מתחם העונש ההולם את המעשים נע בין מאסר קצר, אשר ניתן לרצותו בעבודות שירות, ועד שנת מאסר בפועל.

מתחם העונש - תקיפת השוטרים

הנאשם נעצר בעקבות ביצוע המעשים המגונים והובא לבית חולים לצורך בדיקה פסיכיאטרית. במקום השתולל ותקף שוטרים וגרם להם לחבלות שונות: שוטרת נחבלה בידה וברגלה, שוטר אחד נפגע בפניו ושוטר אחר נפגע בידיו.

שוטרי סיור נמצאים בחזית המאבק להשלטת הסדר הציבורי והשמירה על בטחונו האישי של האזרח. הם מבצעים מלאכה קשה, שוחקת וכפוית טובה, תוך חיכוך מתמיד עם עבריינים ופורעי חוק. אין כל סיבה כי יבצעו עבודתם תוך חשיפה לאלימות ואין כל מקום לגלות סלחנות או סובלנות לפגיעה בהם.

לאחרונה נפסק, (ע"פ 6040/13, נעמן נ' מדינת ישראל, מיום 19.3.14) ביחס לנאשם איים על שוטרים ברצח והכה אחד מהם באופן שגרם לו לחבלה:

"יג. לאחר העיון, החלטנו להיעתר לערעור. סבורים אנו, כי העונש שהוטל על המשיב בגזר דינו של בית המשפט קמא אינו הולם דיו את חומרת עברותיו ואת חשיבותם של הערכים המוגנים אשר נפגעו בהתנהגותו - יכולתם של גורמי אכיפת החוק לבצע את תפקידם, שמירת הסדר הציבורי והגנה על בטחון הציבור, ועם אלה עקרון שלטון החוק וכיבודו, יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ 3236/98 אבו דריס נ' מדינת ישראל (1998):

"השופט המלומד הצביע על חומרתן היתירה של העבירות בהן הורשעו הנאשמים. אכן - כך כתב השופט המלומד - 'פציעותיהם של השוטרים לא היו חמורות, ובידי הנאשמים לא היו כלי חבלה, אך מנגד: "מה שנראה בעיני חמור ומחריד כאחד הוא עצם הרעיון שאזרחים מרשים לעצמם לתקוף שוטרים במהלך מילוי תפקידם, לא בשל מעשה התגרות או מעשה בלתי חוקי שעשו השוטרים, אלא בשל עצם העובדה

שהשוטרים רצו לבצע את תפקידם. שוטרי משטרת ישראל נמצאים בחזית המאבק בפשע, לרוב בגופם ממש. לעתים הם מסכנים את חייהם ברצותם למלא את תפקידם כראוי. ביקורת שגרתית של שוטרי סיור ביחס למכונת חשודה היא דבר יום ביומו, ואין להעלות על הדעת שינסו להפריעה באמצעים אלימים הפוגעים בגופם של השוטרים ומסכנים את בריאותם" (פסקה 3 לפסק דינו של המשנה לנשיא, השופט ש' לוי).

יד. ראו גם ע"פ הייב נ' מדינת ישראל 8704/08 (2009):

מעשיהם של המערערים, שכללו איומים ותקיפה של שוטרים הממלאים תפקיד ציבורי על פי דין הינם בבחינת התנהגות פלילית חמורה ושלוחת כל רסן, אשר קוראת תיגר על אושיות שלטון החוק תוך התעלמות מופגנת מנורמות התנהגות ראויות שיש להקפיד עליהן" (פסקה 8 לפסק דינו של השופט י' דנציגר).

עוד ראו ע"פ 6642/09 מדינת ישראל נ' גביש (2009); ע"פ 194/14 מדינת ישראל נ' מחמוד (2014).

טו. המשיב בהתנהגותו, בזלזול ובבריונות שהפגין כלפי השוטרים, פגע בערכים אלה פגיעה הראויה לענישה מחמירה יותר. בייחוד רואים אנו בחומרה את הפגיעה הגופנית באחד השוטרים. נראה לנו, כי לנוכח נסיבות הפרשה, עלינו לשדר מסר כי התנהגות מעין זו תיבחן ותישפט בחומרה; על כן נראה לנו כי מתחם הענישה צריך להיות, בנסיבות, בין 12 חודשים ל-24 חודש."

עם זאת יש לזכור, כי כתב האישום אינו מלמד כי השוטרים נפגעו פגיעה ממשית, מעבר לשריטה אשר נגרמה לאחד מהם.

לאור זאת, מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין מספר חודשים ועד שנה וחצי.

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירות

הנאשם יליד 1985, גרוש ואב לשניים. לחובתו מספר הרשעות קודמות:

בשנת 2003 הורשע בבית המשפט לנוער בביצוע מספר עבירות הצתה, התפרצות, תקיפה, גיבת רכב, הפרת הוראה חוקית, עבירות סמים שונות ועוד, בגין נדון למאסר מותנה ושהיה במעון נעול.

בשנת 2006 הורשע בביצוע מספר עבירות סמים ונדון למאסר מותנה.

בשנת 2011 הורע בעבירות סמים והפרעה לשוטרי נדון לחודשיים מאסר מותנה, שהוא בר הפעלה בגין העבירות מושא האישום שלפני.

תסקירי שירות המבחן מפרטים תולדות חייו של הנאשם ונסיבותיו האישיות הקשות. עולה, כי הנאשם סובל מבעיות נפשיות, המוחמרות בשל צריכת סמים אינטנסיבית, והשילוב שבין שני הגורמים עומד ברקע למעשיו. דברים דומים עולים גם מחוות פסיכיאטרית מיום 12.6.15.

מהערכת מסוכנות מינית שהתקבלה עולה, כי הרקע לעבירות המין אינו סטיה מינית, אלא הפרעת אישיות א-סוציאלית. על פי ההערכה, מסוכנותו המינית של הנאשם היא בינונית, אך עלולה להפוך לגבוהה תחת השפעת סמים או אלכוהול.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי ברקע ביצוע העבירות מצב נפשי לא יציב של הנאשם, אשר הוחמר כתוצאה מצריכת סמים מסיבית. הנאשם מסר לשירות המבחן כי לדעתו היה במצב פסיכופטי בעת ביצוע המעשים, ואף תיאר סימפטומים תואמים (שמיעת קולות פוקדים, הזיות ותחושה כי "סוף העולם" הגיע). מנגד - מחוות דעת פסיכיאטרית אשר הוגשה בהסכמה עולה כי הנאשם נבדק בסמוך למעשים. בבדיקה נשללה האפשרות כי היה במצב פסיכופטי פעיל והנאשם נמצא אחראי למעשיו. לאור זאת, לא ניתן לתת כל משקל להערכותיו של הנאשם את מצבו הנפשי.

אציין בהקשר זה, כי לאחר שמיעת הטענות לעונש נתתי לב"כ הנאשם הזדמנות נוספת להגיש מטעמו חוות דעת פסיכיאטרית נגדית לזו של הפסיכיאטר המחוזי - וזאת למרות השלב הדיוני וחלוף הזמן מאז מתן הכרעת הדין. אך חוות דעת כאמור לא הוצגה (לדברי ב"כ הנאשם בשל חסרון כיס).

יתרה מכך - מתסקירי שירות המבחן ומחוות הדעת הפסיכיאטרית עולה בבירור, כי ברקע העבירות עומדת צריכת סמים מוגברת על ידי הנאשם. צריכת סמים אינה יכולה להוות הגנה מפני ביצוע עבירות תחת השפעת הסם, שכן מדובר בפעולה מודעת אותה מבצע אדם, ועליו להביא בחשבון תוצאותיה. מעבר לכך שהמחוקק קבע במפורש שהגנת השכרות אינה חלה מקום בו אדם נכנס למצב השכרות בהתנהגות נשלטת (סעי' 34ט"ב) לחוק העונשין), קיים קושי ערכי ומוסרי בהפיכת ביצוע עבירה פלילית אחת (צריכת סמים) לסייג לאחריות מפני ביצוע עבירה אחרת.

בנוגע למצבו הנוכחי של הנאשם, עולה מן התסקירים כי הנאשם כיום אינו צורך סמים, וכי חלה התייבות מסוימת בחייו. לאור זאת, המלצת שירות המבחן היא להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה, במהלכו ישולב בהליך טיפולי במכון לתחלואה כפולה.

ביחס לעונש המליץ שירות המבחן על הטלת 80 שעות של"צ.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו - במיוחד לנוכח העובדה שההודאה באה ללא קבלת כל תמורה מצד המאשימה - ענין אשר יש בו ללמד על קבלת אחריות ממשית למעשים, מעבר להודאה בעצם ביצועם. עוד זקפתי לזכותו את נסיבות חייו הקשות, אשר יש בהן להסביר הרקע לבעיותיו ואת מאמציו לשקם עצמו ולהתרחק מעולם הסם.

לחובת הנאשם זקפתי את הרשעותיו הקודמות והעובדה שחלק לא מבוטל מבעיותיו נובע מצריכת סמים, שהיא התנהגות מודעת ונשלטת ובידו של הנאשם להמנע ממנה.

שיקול בעל משקל רב בגזירת דינו של הנאשם אשר לפני, הוא סיכויי שיקומו. מתסקירי שירות המבחן עולה, כי הנאשם מגלה נכונות לעבור הליך שיקומי וכי הוא יכול להפיק תועלת רבה מהליך זה. בנסיבות אלו, הטלת מאסר בפועל תקטע את ההליך ותסיג את הנאשם לאחור.

עם זאת, לאור חומרת מעשיו של הנאשם, הסתפקות בהטלת של"צ, כפי שהמלית שירות המבחן, אינה מבטאת את חומרת העבירות ולא תשיג את מטרת ההרתעה.

בסופו של יום ראיתי להשית על הנאשם עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות. עונש זה נמצא בצידו התחתון של מתחם העונש ההולם את עבירות המעשה המגונה, ואף חורג מעט ממתחם העונש ההולם את עבירות תקיפת השוטר, אך עדיין יש בו לתת ביטוי עונשי מוחשי למעשי הנאשם. לצד זאת, עונש זה עדיין מאפשר לנאשם להשתלב בהליך

הטיפול - ובאופן זה החברה כולה תצא נשכרת.

אני ער לכך שהנאשם שהה למעלה מחודשיים במעצר בשל מעשיו, והבאתי נתון זה בחשבון בגזירת העונש. מאחר ונמנעתי מהטלת מאסר לריצוי ממש, לא ראיתי לנכות מעונשו את ימי המעצר.

לצד צו המבחן, ועל מנת לאזן את ההקלה לה זכה הנאשם, ראיתי להשית עליו גם עונש מאסר מותנה בגין כל עבירת סמים - וזאת לאור הרקע לביצוע העבירות.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. ארבעה חודשי מאסר בפועל, אשר ירצו בעבודות שירות. הממונה על עבודות השירות יקבע מועד תחילת ריצוי סמוך ליום 11.10.15 (אחרי חגי תשרי) ויודיע עליו לבית המשפט עד ליום 1.8.15.
ככל שיהיה צורך בשינוי מקום ההשמה או מועד תחילת הריצוי, הדבר יעשה על ידי ממונה עבודות שירות ללא צורך בצו שיפוטי נוסף.
- הממונה על עבודות השירות מוסמך לבצע לנאשם בדיקות פתע לגילוי סמים במהלך תקופת ביצוע העבודות, והנאשם מזהר מראש, כי צריכת סמים עלולה להביא להמרת העונש במאסר ממש.
- ב. מפעיל מאסר מותנה של חודשיים אשר הוטל על הנאשם בת"פ 42042-01-11 ביום 5.7.11. עונש זה יופעל חודש בחופף למאסר שבסעיף א' וחודש במצטבר לו, כך שסך הכל ירצה הנאשם חמישה חודשי מאסר בעבודות שירות.
- ג. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה של מעשה מגונה או תקיפת עובד ציבור תוך שלוש שנים מהיום.
- ד. חודש מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה של הפרעה לשוטר תוך שלוש שנים מהיום.
- ה. חודש מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור כל עבירת סמים תוך שנתיים מהיום.
- ו. צו מבחן למשך שנה מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ג' אב תשע"ה, 19 יולי 2015, במעמד הצדדים.